

Nr 49

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring i kommunalskattelagen (1928: 370); given Stockholms slott den 20 februari 1970.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag, föreslå riksdagen att antaga härvid fogade förslag till lag om ändring i kommunalskattelagen (1928: 370).

GUSTAF ADOLF

G. E. Sträng

Propositionens huvudsakliga innehåll

Med anledning av den väntade höjningen av taxeringsvärdena för en- och tvåfamiljsfastigheter vid 1970 års allmänna fastighetstaxering föreslås i propositionen vissa ändringar av den metod som gäller vid beskattningen för beräkning av inkomst av sådana fastigheter, den s. k. villaschablonen. Som intäkt avses skola tas upp 2 % av den del av taxeringsvärdet som inte överstiger 150 000 kr., 4 % av den del som ligger mellan 150 000 och 225 000 kr. samt 8 % av den del av taxeringsvärdet som överstiger 225 000 kr. Vidare föreslås att det extra avdraget för villaägare, f. n. 200 kr., höjs till 500 kr.

De nya bestämmelserna föreslås tillämpade första gången vid 1971 års taxering.

Förslag
till
Lag
om ändring i kommunalskattelagen (1928: 370)

Härigenom förordnas, att 24 § 2 mom. och 25 § 3 mom. kommunalskattelagen (1928: 370) skall ha nedan angivna lydelse.

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

24 §.

2 m o m.¹ Är annan fastighet inrättad till bostad åt en familj jämte personliga tjänare (enfamiljsfastighet) eller två familjer jämte personliga tjänare (tvåfamiljsfastighet) och föreligger ej fall, som avses nedan i sista stycket, upptages såsom intäkt av fastigheten ett belopp motsvarande för helt år räknat två procent av den del av fastighetens taxeringsvärde året näst före taxeringsåret som icke överstiger 100 000 kronor, fyra procent av den del av taxeringsvärdet som överstiger 100 000 kronor men icke 200 000 kronor och åtta procent av den del av taxeringsvärdet som överstiger 200 000 kronor. Finnes ej taxeringsvärde åsatt för året näst före taxeringsåret, beräknas intäkten på grundval av fastighetens värde, uppskattat enligt de grunder, som gällt för åsättande av taxeringsvärde för året näst före taxeringsåret.

2 m o m. Är annan fastighet inrättad till bostad åt en familj jämte personliga tjänare (enfamiljsfastighet) eller två familjer jämte personliga tjänare (tvåfamiljsfastighet) och föreligger ej fall, som avses nedan i sista stycket, upptages såsom intäkt av fastigheten ett belopp motsvarande för helt år räknat två procent av den del av fastighetens taxeringsvärde året näst före taxeringsåret som icke överstiger 150 000 kronor, fyra procent av den del av taxeringsvärdet som överstiger 150 000 kronor men icke 225 000 kronor och åtta procent av den del av taxeringsvärdet som överstiger 225 000 kronor. Finnes ej taxeringsvärde åsatt för året näst före taxeringsåret, beräknas intäkten på grundval av fastighetens värde, uppskattat enligt de grunder, som gällt för åsättande av taxeringsvärde för året näst före taxeringsåret.

Vad i nästföregående — — — — — använda fastighetsdelen.

Har fastighet, — — — — — icke ske.

Vad i detta — — — — — publikt boställe.

25 §.

3 m o m.² I fråga — — — — — liknande avgäld.

Utöver avdrag som i föregående stycke sägs må dock fysisk person, Utöver avdrag som i föregående stycke sägs må dock fysisk person,

¹ Senaste lydelse 1966: 696.

² Senaste lydelse 1957: 105.

(Nuvarande lydelse)

som blivit för året näst före taxeringsåret eller för taxeringsåret mantalsskriven å honom tillhörig fastighet, som avses i 24 § 2 mom., i fråga om nämnda fastighet åtnjuta ett extra avdrag med, för helt år räknat, 200 kronor, dock högst med det belopp, som jämlikt sistnämnda lagrum skall upptagas såsom intäkt av fastigheten. Äger skattskyldig endast del av fastigheten, skall avdraget i motsvarande mån nedsättas. Vad i detta stycke stadgas skall gälla jämväl beträffande oskift dödsbo under förutsättning att någon delägare i boet blivit mantalsskriven å fastigheten.

Har fastighet, — — — — — använda fastighetsdelen.

(Föreslagen lydelse)

som blivit för året näst före taxeringsåret eller för taxeringsåret mantalsskriven å honom tillhörig fastighet, som avses i 24 § 2 mom., i fråga om nämnda fastighet åtnjuta ett extra avdrag med, för helt år räknat, 500 kronor, dock högst med det belopp, som jämlikt sistnämnda lagrum skall upptagas såsom intäkt av fastigheten. Äger skattskyldig endast del av fastigheten, skall avdraget i motsvarande mån nedsättas. Vad i detta stycke stadgas skall gälla jämväl beträffande oskift dödsbo under förutsättning att någon delägare i boet blivit mantalsskriven å fastigheten.

Denna lag träder i kraft dagen efter den, då lagen enligt därå meddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningssamling. Äldre bestämmelser gäller dock vid 1970 års taxering och eftertaxering för år 1970 eller tidigare år.

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet på Stockholms slott den 20 februari 1970.

Närvarande:

Statsministern PALME, ministern för utrikes ärendena NILSSON, statsråden STRÄNG, ANDERSSON, LANGE, HOLMQVIST, ASPLING, LUNDKVIST, GEIJER, ODHNOFF, WICKMAN, MOBERG, BENGTSSON, NORLING, LÖFBERG, LIDBOM, CARLSSON.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Sträng, anmäler efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter fråga om *ändring av den s. k. villaschablonen vid beskattningen* och anför.

I år sker allmän fastighetstaxering. Fastighetstaxeringsnämndernas preliminära beslut om taxeringsvärdena förelåg i slutet av januari och resultatet har nu sammanställts för hela landet. Fastighetsägarna får i dagarna underrättelse om de preliminärt åsatta värdena. Möjlighet att göra erinringar mot dessa värden föreligger t. o. m. den 10 mars, varefter fastighetstaxeringsnämnderna fastställer de definitiva värdena. De nya taxeringsvärdena tillämpas emellertid först vid 1971 års taxering.

Taxeringsvärdena har betydelse för inkomst- och förmögenhetsbeskattningen i olika hänseenden. På taxeringsvärdet beräknas sålunda det s. k. garantibeloppet, som för varje skattepliktig fastighet utgör minimibeloppet att taxera till kommunal inkomstskatt. Avgörande för garantibeloppets storlek är vidare det s. k. repartitionstalet som är 2 %. Garantibeloppet är således 2 % av taxeringsvärdet. Vidare bildar taxeringsvärdet underlag vid de schablonmetoder för beräkning av inkomst som gäller beträffande villafastigheter och fastigheter som tillhör bostadsförening, bostadsaktiebolag eller allmännyttigt bostadsföretag. Schablonmetoden innebär för villor att som intäkt skall upptas 2 % av den del av taxeringsvärdet som inte överstiger 100 000 kr., 4 % av den del därav som ligger mellan 100 000 och 200 000 kr. samt 8 % av den del som överstiger 200 000 kr. För övriga nyssnämnda fastigheter innebär schablonmetoden att 3 % av taxeringsvärdet skall upptas som intäkt. På avdragssidan innebär schablonmetoden för alla därav berörda fastigheter att endast ränta på kapital, som nedlagts i fastigheten, och tomträttsavgäld är avdragsgilla. För villor där ägaren är bosatt medges härutöver ett s. k. extra avdrag med 200 kr., dock högst det belopp som skall tas upp som intäkt av fastigheten.

Ytterligare bör nämnas att taxeringsvärdet ingår som bestämmande faktor även vid beräkning av rätt till avskrivning i jordbruk och rörelse. Dess-

utom spelar det en viss roll i realisationsvinstbeskattningen. Taxeringsvärdet är beräkningsgrund vid uppskattning av skattepliktig förmögenhet. Därvid får det betydelse inte bara vid den årliga förmögenhetsbeskattningen utan också vid den beskattning av förmögenhetsöverföring som äger rum vid arv och gåva.

Med undantag för område, som utgörs av skogsmark och växande skog, åsätts taxeringsvärdet till det belopp som utgör taxeringsenhetens värde efter ortens pris (allmänna saluvärdet). Fastighetsprisutvecklingen under en längre period har lett till att taxeringsvärdena generellt sett höjts vid de senaste allmänna fastighetstaxeringarna som hölls åren 1957 och 1965. I anslutning till dessa generella höjningar av taxeringsvärdena har åtgärder genomförts i syfte att lindra verkningarna därav vid inkomst- och förmögenhetsbeskattningen.

Resultatet av de preliminärt åsatta taxeringsvärdena vid 1970 års allmänna fastighetstaxering visar en höjning av taxeringsvärdet för landet i dess helhet efter den senaste allmänna fastighetstaxeringen med följande tal, nämligen för villor som är permanent bostad 35,9 %, för fritidsfastigheter 62,9 %, för hyres- och affärsfastigheter 12,5 %, för industrifastigheter 8,7 % och för jordbruksfastigheter 31,1 %. Det preliminära resultatet av fastighetstaxeringen såvitt avser villafastigheter och fritidsfastigheter, alltså för fastigheter som omfattas av villaschablonen, framgår av en sammanställning som torde få bifogas statsrådsprotokollet i detta ärende som *bilaga*.

Enligt min mening krävs det nu liksom vid de båda föregående allmänna fastighetstaxeringarna vissa åtgärder för att möta effekterna av de höjda taxeringsvärdena i inkomst- och förmögenhetsskattehänseende för de fastighetsägare som blir mest utsatta. Jag tänker närmast på villaägare, för vilka intäktsberäkningen sker efter en progressiv skala. Min avsikt är att i denna proposition föreslå sådana åtgärder såvitt avser inkomstskatteeffekterna. Verkningarna av taxeringsvärdehöjningen i förmögenhetsavseende avser jag att anmäla i samband med att jag tar upp andra frågor om förmögenhets- samt arvs- och gåvobeskattningen. Jag vill emellertid redan nu nämna att jag har för avsikt att föreslå att skattepliktsgränsen vid förmögenhetsbeskattningen generellt höjs till 150 000 kr. Det förslag som kapitalskatteberedningen lagt fram om differentiering av förmögenhetsbeskattningen mellan gifta och ensamstående avser jag alltså icke att förorda till genomförande. I sammanhanget bör framhållas att höjningen av fastighetstaxeringsvärdena fordrar justeringar även på områden utanför skattelagstiftningen. Så t. ex. kommer chefen för socialdepartementet i annat sammanhang att föreslå en uppräknig av det belopp som i förmögenhets-hänseende utgör gräns för folkpensionärernas rätt till oreducerat bostadstillägg. Likaså torde en uppräknig komma att aktualiseras i fråga om motsvarande bestämmelse om förmögenhet vid beräkning av bostadstillägen till barnfamiljerna.

Utfallet av fastighetstaxeringen visar att villaschablonen bör justeras för att oskäligen verkningar av de höjda taxeringsvärdena skall undvikas. Till en början bör de nuvarande skiktgränserna höjas. Den nuvarande gränsen för intäktsberäkning på 2 % bör höjas från 100 000 till 150 000 kr. Härigenom kommer det stora flertalet villor för permanent bruk och så gott som alla fritidshus att ligga i det för vanliga egnahem avsedda 2 %-skiktet. Det bör nämnas att drygt 853 000 villor för permanent bruk, dvs. omkring 95 % av samtliga, efter den preliminära taxeringen fått ett taxeringsvärde understigande 150 000 kr.

En viss uppjustering bör ske också av gränsen för övergång från 4 % till 8 % beskattning som f. n. är 200 000 kr. Jag förordar att denna gräns bestäms till 225 000 kr.

För att ytterligare reducera effekten av de höjda taxeringsvärdena för villor, som är avsedda för permanent bruk, förordar jag att det extra avdraget höjs från 200 till 500 kr.

Med här föreslagna åtgärder kommer de höjda taxeringsvärdenas konsekvenser i form av höjda skatter att få måttlig omfattning för villor och egnahem i vanligen förekommande storlek. Ett helt eliminerande av skatteeffekten skulle uppgå till belopp som med hänsyn till kommande skatteförslag inte ryms inom de statsfinansiella möjligheterna.

Vid de närmast föregående allmänna fastighetstaxeringarna gjordes också en sänkning av repartitionstalet för att möta inkomstskatteeffekterna av den höjda taxeringsnivån. En sådan åtgärd avser alla fastigheter. Enligt min mening är repartitionstalet redan nu så lågt att en ytterligare sänkning bör undvikas. Till mitt ställningstagande bidrar att höjningen av taxeringsnivån för hyres- och industrifastigheter är relativt måttlig. För jordbruksfastigheter är visserligen den generella höjningen ganska kraftig men det bör erinras om att en sänkning av repartitionstalet för dessa fastigheter inte har någon betydelse i det helt övervägande antalet fall, där ägaren är fysisk person, eftersom garantibeskattningen sällan är effektiv i dessa fall.

Mina förslag föranleder ändring av 24 § 2 mom. och 25 § 3 mom. kommunalskattelagen (1928: 370).

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t genom proposition föreslår riksdagen att antaga inom finansdepartementet upprättat förslag till *lag om ändring i kommunalskattelagen (1928: 370)*.

Med bifall till vad föredraganden sålunda med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt förordnar Hans Maj:t Konungen att till riksdagen skall avlätas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:
Britta Gyllensten

Procentuell förändring av taxeringsvärdet för villa- och fritidsfastigheter vid 1970 års allmänna fastighetstaxering

Län	Procentuell ökning (+) eller minskning (–) av taxeringsvärdet för														
	villafastigheter inkl. rad- och kedjehus med tax.värde (1 000-tal kronor)										fritidsfastigheter med tax.värde (1 000-tal kronor)				
	–100	100— 125	125— 150	150— 175	175— 200	200— 225	225— 300	300— 400	400—	Samt- liga	–100	100— 125	125— 150	150—	Samt- liga
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
AB	+ 40	+ 44	+ 48	+ 49	+ 47	+ 43	+ 39	+ 36	+ 50	+ 44	+ 58	+ 59	+ 52	+ 52	+ 58
C	+ 33	+ 43	+ 45	+ 41	+ 39	+ 36	+ 40	+ 46	+ 41	+ 37	+ 60	+ 54	+ 55	+ 51	+ 60
D	+ 27	+ 32	+ 29	+ 24	+ 20	+ 24	+ 24	+ 11	+ 11	+ 28	+ 54	+ 45	+ 53	+ 64	+ 54
E	+ 37	+ 39	+ 42	+ 40	+ 30	+ 29	+ 30	+ 27	+ 22	+ 38	+ 62	+ 34	+ 49	+ 39	+ 61
F	+ 29	+ 37	+ 36	+ 33	+ 32	+ 29	+ 30	+ 36	+ 48	+ 31	+ 69	+ 64	+ 225	+ 43	+ 69
G	+ 30	+ 42	+ 41	+ 36	+ 25	+ 18	+ 32	—	+ 9	+ 32	+ 55	—	—	—	+ 55
H	+ 34	+ 40	+ 42	+ 33	+ 40	+ 22	+ 23	+ 111	+ 109	+ 35	+ 82	+ 60	+ 38	+ 61	+ 81
I	+ 45	+ 44	+ 43	+ 46	+ 27	+ 5	+ 28	+ 13	+ 56	+ 45	+ 93	+ 63	0	+ 39	+ 91
K	+ 37	+ 32	+ 25	+ 22	+ 25	+ 60	+ 11	+ 15	—	+ 36	+ 72	+ 65	+ 40	+ 41	+ 72
L	+ 37	+ 41	+ 36	+ 37	+ 35	+ 27	+ 21	+ 49	+ 18	+ 37	+ 70	+ 64	+ 78	+ 77	+ 70
M	+ 43	+ 45	+ 43	+ 40	+ 39	+ 31	+ 31	+ 27	+ 22	+ 42	+ 79	+ 72	+ 65	+ 54	+ 76
N	+ 42	+ 50	+ 52	+ 46	+ 46	+ 61	+ 47	+ 33	+ 58	+ 45	+ 71	+ 69	+ 64	+ 60	+ 71
O	+ 56	+ 54	+ 55	+ 53	+ 47	+ 44	+ 41	+ 39	+ 50	+ 53	+ 85	+ 68	+ 75	+ 64	+ 84
P	+ 41	+ 48	+ 49	+ 46	+ 37	+ 45	+ 30	+ 42	+ 101	+ 43	+ 79	+ 61	+ 51	+ 43	+ 78
R	+ 33	+ 37	+ 34	+ 29	+ 31	+ 29	+ 25	+ 32	+ 96	+ 34	+ 54	+ 39	0	+ 860	+ 55
S	+ 29	+ 38	+ 38	+ 28	+ 27	+ 15	+ 29	+ 35	+ 12	+ 30	+ 52	+ 75	+ 51	0	+ 52
T	+ 25	+ 33	+ 36	+ 31	+ 30	+ 14	+ 22	+ 14	+ 46	+ 27	+ 60	+ 32	+ 60	+ 48	+ 60
U	+ 30	+ 33	+ 35	+ 31	+ 33	+ 35	+ 26	+ 28	+ 11	+ 31	+ 56	+ 54	+ 36	+ 26	+ 55
W	+ 21	+ 29	+ 23	+ 19	+ 17	+ 27	+ 11	+ 21	+ 12	+ 22	+ 55	+ 48	+ 81	+ 23	+ 55
X	+ 19	+ 29	+ 26	+ 25	+ 25	+ 28	+ 17	– 4	+ 7	+ 20	+ 54	+ 46	+ 92	+ 24	+ 54
Y	+ 20	+ 34	+ 34	+ 34	+ 31	+ 27	+ 23	+ 16	+ 26	+ 22	+ 44	+ 90	+ 58	+ 28	+ 44
Z	+ 13	+ 32	+ 31	+ 23	+ 23	+ 23	0	– 7	0	+ 17	+ 47	+ 34	+ 16	+ 48	+ 47
AC	+ 16	+ 33	+ 33	+ 31	+ 31	+ 25	+ 55	0	+ 4	+ 21	+ 41	+ 77	+ 18	0	+ 41
BD	+ 9	+ 21	+ 18	+ 17	+ 21	+ 20	+ 13	+ 11	+ 5	+ 11	+ 38	0	+ 440	0	+ 38
Tot.	+ 32,0	+ 41,6	+ 44,5	+ 44,5	+ 42,7	+ 40,0	+ 37,0	+ 32,9	+ 39,5	+ 35,9	+ 63,3	+ 60,9	+ 57,7	+ 53,5	+ 62,9